

PLAN DOCENTE ASIGNATURA **(versión castellano)**

[\(veure versió català\)](#)

Tendencias y enfoques actuales en Psicología de la Educación

Código: A4

Curso y período en el que se imparte: 2019-2020, semestre 2

Horario: 15.30 a 20.30h. Miércoles

Créditos ECTS: 6

Tipo de asignatura:

Optativa Obligatoria

Orientación: investigación profesional

Recomendaciones para cursar la asignatura: haber cursado las asignaturas obligatorias del primer semestre: A1 (Cultura, desarrollo y aprendizaje en psicología de la educación), A2 (La construcción del conocimiento psicoeducativo) y A3 (Cánones de comunicación científica, académica y profesional en psicología de la educación)

Lengua en que se imparte: castellano catalán inglés

Universidad responsable: Universitat de Barcelona

Equipo docente

Profesor/a: César Coll

Departamento: Cognición, Desarrollo y Psicología de la Educación

Despacho: 3307b

e-mail: ccoll@ub.edu

Horario tutorías: miércoles, 13 - 14 h.

Objetivos formativos de la asignatura

- Revisar y profundizar algunos planteamientos teóricos actuales sobre el aprendizaje especialmente relevantes desde la perspectiva de la psicología de la educación.
- Revisar y analizar algunas propuestas de diseño de contextos de aprendizaje y de prácticas educativas innovadoras a partir de las teorías actuales del aprendizaje.
- Explorar las implicaciones de las teorías actuales del aprendizaje y las propuestas de diseño de contextos de aprendizaje desde la perspectiva de la función docente y de la ayuda educativa.

Competencias que se pretenden desarrollar en la asignatura

Competencias básicas

CB7 - Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relativos a su campo de estudio.

CB8 - Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios.

CB9 - Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones y los conocimientos y las razones últimas que las sustentan a públicos especializados y no especializados de una manera clara y sin ambigüedades.

Competencias generales

CG1 - Capacidad para gestionar y reflexionar sobre conocimiento e información avanzada en investigación e intervención psicoeducativa.

CG4 - Capacidades comunicativas y lingüísticas implicadas en la actividad académica, científica y profesional de la psicología de la educación.

Competencias específicas

CE1 - Capacidad para evaluar procesos psicológicos de desarrollo y de aprendizaje humano a lo largo de la vida, en diferentes contextos y circunstancias.

CE3 - Capacidad para evaluar los procesos psicológicos implicados en las prácticas educativas y para desarrollar intervenciones dirigidas a su mejora.

CE6 - Capacidad para generar nuevos conocimientos e intervenir en procesos de aprendizaje implicados en varios contextos educativos basados en diferentes tipos de lenguajes.

Estructura y contenidos de la asignatura

NT 1. La Psicología de la Educación y la nueva ecología del aprendizaje: enfoques teóricos e innovación educativa.

NT 2. Principios del aprendizaje y diseño de entornos educativos innovadores.

NT 3. Prácticas sociales, identidad y aprendizaje.

NT 4. Actividad, sistemas de actividad y aprendizaje.

NT 5. Aprender haciendo en situaciones social y culturalmente relevantes.

NT 6. Aprendizaje conectado y personalización del aprendizaje.

Metodología docente

Actividad presencial

- Presentación de información por parte del profesor.
- Comentario y discusión colectiva, en pequeño y gran grupo, de los núcleos temáticos.
- Presentaciones de pequeño grupo de textos relacionados con los núcleos temáticos y debates con el grupo clase.

Actividades tutorizadas / trabajos dirigidos

- Elaboración de presentaciones, en pequeño grupo, de las lecturas obligatorias de los diferentes núcleos temáticos.

Actividad de trabajo autónomo del estudiante

- Realización de las lecturas obligatorias establecidas para cada núcleo temático y elaboración de un resumen-síntesis de las mismas.

Para el adecuado desarrollo de estas actividades se cuenta con el apoyo de un aula virtual de la asignatura que dispone de recursos y materiales de apoyo, herramientas de comunicación entre todos los participantes del

curso, herramientas específicas para el trabajo en grupo, y espacios personales. Con independencia de las interacciones y tutorías presenciales, se recomienda a los estudiantes utilizar al máximo las posibilidades de comunicación y de trabajo colaborativo que ofrece el aula virtual.

Evaluación

La asistencia a clase es obligatoria. Un número de faltas superior al 25% (2 sesiones) imposibilita participar en el proceso de evaluación continuada.

Evaluación continuada

- Resúmenes individuales de las lecturas de los NT.

Ponderación: 10% de la calificación total.

- Participación y aportaciones individuales de los estudiantes a las puestas en común y debates de las sesiones presenciales.

Ponderación: 20% de la calificación total.

- Presentaciones de pequeño grupo.

Ponderación: 30% de la calificación total.

- Síntesis individual final.

Ponderación: 40% de la calificación total.

Evaluación única

De acuerdo con la normativa vigente en el Universidad de Barcelona, los estudiantes pueden solicitar acogerse a la modalidad de evaluación única. Para ello deberán rellenar el formulario "Solicitud de evaluación única", que pueden descargar desde el bloque introductorio del aula virtual de la asignatura, y entregarlo en mano al profesor dentro de los 20 días naturales contados a partir del inicio de las clases.

La evaluación única consistirá en un examen escrito en el que los estudiantes tendrán que responder 2 preguntas a elegir entre 3 sobre los contenidos del módulo, así como resolver 2 problemas prácticos a elegir entre 3. Las respuestas se puntuarán sobre un máximo de 2,5 puntos cada una. Para aprobar el módulo es necesario obtener una puntuación mínima de 5 puntos en total. La calificación final de la asignatura del alumnado que haya realizado la evaluación única será la obtenida exclusivamente en esta prueba.

Reevaluación

Tras la comunicación de las calificaciones finales de la asignatura, los estudiantes que hayan obtenido la calificación de SUSPENSO en la evaluación única podrán realizar una reevaluación de la asignatura.

La reevaluación consistirá en la realización de una prueba escrita, que incluirá la totalidad de los contenidos de la asignatura. La prueba se llevará a cabo en la fecha y hora fijadas por la Comisión Académica del MIPE.

La calificación final de la asignatura del alumnado que haya realizado la reevaluación será la obtenida exclusivamente en esta prueba.

El alumnado que tenga una calificación igual o superior a 9,0, a criterio del profesorado de la asignatura, puede obtener la mención de matrícula de honor, teniendo en cuenta que el número de matrículas de honor no puede ser superior al 5% del alumnado matriculado en la asignatura.

Los trabajos del alumnado tienen que ser originales. La realización de una prueba o trabajo de evaluación que suponga copia o plagio se considerará una irregularidad y como tal será calificada con un 0 (ver el artículo 16.7 y el anexo de la Normativa reguladora de los planes docentes de las asignaturas y de la evaluación y la calificación de los aprendizajes de la Universitat de Barcelona:

<http://www.ub.edu/acad/noracad/avaluacio.pdf>).

Bibliografía y enlaces web

Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (Eds.) (2000). *How people learn: brain, mind, experience, and school*. Washington, D.C.: National Academy Press.

Coll, C. (Ed.) (2010). *Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la educación superior*. Barcelona: Graó.

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (2001). *Desarrollo psicológico y educación. Vol. 2. Psicología de la educación escolar*. Madrid: Alianza.

Díaz Barriga, F. (2006). *Enseñanza situada: Vínculo entre la escuela y la vida*. México: McGraw Hill.

Dumont, H., Istance, D., & Benvides, F. (2010). *The nature of learning. Using research to inspire practice*. Paris: OECD Publishing.

Mayer, R. E. (Ed.) (2005). *The Cambridge handbook of multimedia learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Olson, D. R., & Torrance, N. (Eds.) (1996). *Education and human development* (388-414). Great Britain: Blackwell.

Robbins, Ph., & Aydede, M. (Eds.) (2009). *The Cambridge handbook of situated cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Salomon, G. (Ed.) (1993). *Cogniciones distribuidas. Consideraciones psicológicas y educativas*. Buenos Aires: Amorrortu.

Sawyer, R. K. (Ed.) (2014). *The Cambridge handbook of the learning sciences*. Second Edition. Cambridge: Cambridge University Press.

The National Academies of Sciences, Engineering, Medicine (2018). *How People Learn II. Learners, Contexts, and Cultures*. Committee on How People Learn II: The Science and Practice of Learning. Washington, D.C.: National Academy Press.

Enlaces web:

Learning at the British Library

<http://www.bl.uk/learning.html>

The International Society of the Learning Sciences

<http://www.isls.org/index.html>

LIFE, Learning in Informal and Formal Environments

<http://www.life-slc.org/index.html>

National Center on Universal Design for Learning

<http://www.udlcenter.org>

Master
Interuniversitario de
Psicología de la
Educación

PLA DOCENT ASSIGNATURA
(versió català)

Tendències i enfocaments actuals en Psicologia de l'Educació

Codi: A4

Curs i període en què s'imparteix: 2019-2020, semestre 2

Horari: 15.30 a 20.30 h. Dimecres

Crèdits ECTS: 6

Tipus d'assignatura

Optativa Obligatòria

Orientació: investigació professional

Recomanacions per cursar l'assignatura: haver cursat les assignatures obligatòries del primer semestre: A1 (Cultura, desenvolupament i aprenentatge en psicologia de l'educació), A2 (La construcció del coneixement psicoeducatiu) i A3 (Cànons de comunicació científica, acadèmica i professional en psicologia de l'educació).

Llengua en què s'imparteix: castellà català anglès

Universitat responsable: Universitat de Barcelona

Equip docent

Professor/a: César Coll

Departament: Cognició, Desenvolupament i Psicologia de l'Educació

Despatx: 3307b

e-mail: ccoll@ub.edu

Horari tutories: dimecres, 13 - 14 h.

Objectius formatius de l'assignatura

- Revisar i aprofundir alguns plantejaments teòrics actuals sobre l'aprenentatge especialment rellevants des de la perspectiva de la psicologia de l'educació.
- Revisar i analitzar algunes propostes de disseny de contextos d'aprenentatge i de pràctiques educatives innovadores a partir de les teories actuals de l'aprenentatge.
- Explorar les implicacions de les teories actuals de l'aprenentatge i les propostes de disseny de contextos d'aprenentatge des de la perspectiva de la funció docent i de l'ajuda educativa.

Competències que hom pretén desenvolupar en el mòdul

Competències bàsiques

CB7 - Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relatius al seu camp d'estudi.

CB8 - Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

CB9 - Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Competències generals

CG1 - Capacitat per gestionar i reflexionar sobre coneixement i informació avançada en investigació i intervenció psicoeducativa.

CG4 - Capacitats comunicatives i lingüístiques implicades en l'activitat acadèmica, científica i professional de la psicologia de l'educació.

Competències específiques

CE1 - Capacitat per avaluar processos psicològics de desenvolupament i d'aprenentatge humà al llarg de la vida, en diferents contextos i circumstàncies.

CE3 - Capacitat per avaluar els processos psicològics implicats en les pràctiques educatives i per desenvolupar intervencions adreçades a la seva millora.

CE6 - Capacitat per generar nous coneixements i intervenir en processos d'aprenentatge implicats en diversos contextos educatius basats en diferents tipus de llenguatges.

Estructura i continguts de l'assignatura

NT 1. La Psicologia de l'Educació i la nova ecologia de l'aprenentatge: enfocaments teòrics i innovació educativa.

NT 2. Principis de l'aprenentatge i disseny d'entorns educatius innovadors.

NT 3. Pràctiques socials, identitat i aprenentatge.

NT 4. Activitat, sistemes d'activitat i aprenentatge.

NT 5. Aprendre fent en situacions social i culturalment rellevants.

NT 6. Aprenentatge connectat i personalització de l'aprenentatge

Metodologia docent

Activitat presencial

- Presentació d'informació per part del professor.
- Comentari i discussió col·lectiva, en petit i gran grup, dels nuclis temàtics.
- Presentacions de petit grup de textos relacionats amb els nuclis temàtics i debats amb el grup classe.

Activitats tutoritzades / treballs dirigits

- Elaboració de presentacions, en petit grup, de les lectures obligatòries dels diferents nuclis temàtics.

Activitat de treball autònom de l'estudiant

- Realització de les lectures obligatòries establertes per a cada nucli temàtic i elaboració d'un resum-síntesi de les mateixes.
- Participació en la resolució del cas.

Per a l'adequat desenvolupament d'aquestes activitats es compta amb el suport d'un aula virtual de l'assignatura que disposa de recursos i materials de suport, eines de comunicació entre tots els participants del curs, eines específiques per al treball en grup, i espais personals. Amb independència de les interaccions i tutories presencials, es recomana als estudiants utilitzar al màxim les possibilitats de comunicació i de treball col·laboratiu que ofereix l'aula virtual.

Avaluació

L'assistència a classe és obligatòria. Un nombre de faltes superior al 25% (2 sessions) impossibilita participar en el procés d'avaluació continuada.

Avaluació continuada

- Resums individuals de les lectures dels NT.

Ponderació: 10% de la qualificació total.

- Participació i aportacions individuals dels estudiants a les posades en comú i debats de les sessions presencials.

Ponderació: 20% de la qualificació total.

- Presentacions de petit grup.

Ponderació: 30% de la qualificació total.

- Síntesi individual final.

Ponderació: 40% de la qualificació total.

Avaluació única

D'acord amb la normativa vigent a la Universitat de Barcelona, els estudiants poden sol·licitar acollir-se a la modalitat d'avaluació única. Per a això hauran d'emplenar el formulari "Sol·licitud d'avaluació única", que poden descarregar des del bloc introductor de l'aula virtual de l'assignatura, i lliurar-ho en mà al professor dins dels 20 dies naturals a partir de l'inici de les classes.

L'avaluació única consistirà en un examen escrit en el qual els estudiants hauran de respondre 2 preguntes a triar entre 3 sobre els continguts del mòdul, així com resoldre 2 problemes pràctics a triar entre 3. Les respostes es puntuaran sobre un màxim de 2,5 punts cadascuna. Per aprovar el mòdul és necessari obtenir una puntuació mínima de 5 punts en total. La qualificació final de l'assignatura de l'alumnat que hagi realitzat l'avaluació única serà l'obtinguda exclusivament en aquesta prova.

Re-avaluació

Després de la comunicació de les qualificacions finals de l'assignatura, els estudiants que hagin obtingut la qualificació de SUSPENS en l'avaluació única podran realitzar una re-avaluació de l'assignatura.

La re-avaluació consistirà en la realització d'una prova escrita, que inclourà la totalitat dels continguts de l'assignatura. La prova es durà a terme en la data i hora fixades per la Comissió Acadèmica del MIPE.

La qualificació final de l'assignatura de l'alumnat que hagi realitzat la re-avaluació serà l'obtinguda exclusivament en aquesta prova.

L'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0, a criteri del professorat de l'assignatura, pot obtenir la menció de matrícula d'honor, tenint en compte que el nombre de matrícules d'honor no pot ser superior al 5% de l'alumnat matriculat en l'assignatura.

Els treballs de l'alumnat han de ser originals. La realització d'una prova o treball d'avaluació que suposi còpia o plagi es considerarà una irregularitat i com a tal serà qualificada amb un 0 (vegeu l'article 16.7 i l'annex de la Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de la Universitat de Barcelona: <http://www.ub.edu/acad/noracad/avaluacio.pdf>).

Bibliografia i enllaços web

Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (Eds.) (2000). *How people learn: brain, mind, experience, and school*. Washington, D.C.: National Academy Press.

- Coll, C. (Ed.) (2010). *Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la educación superior*. Barcelona: Graó.
- Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A, (2001). *Desarrollo psicológico y educación. Vol. 2. Psicología de la educación escolar*. Madrid: Alianza.
- Díaz Barriga, F. (2006). *Enseñanza situada: Vínculo entre la escuela y la vida*. México: McGraw Hill.
- Dumont, H., Istance, D., & Benvides, F. (2010). *The nature of learning. Using research to inspire practice*. Paris: OECD Publishing.
- Mayer, R. E. (Ed.) (2005). *The Cambridge handbook of multimedia learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Olson, D. R., & Torrance, N. (Eds.) (1996). *Education and human development (388-414)*. Great Britain: Blackwell.
- Robbins, Ph., & Aydede, M. (Eds.) (2009). *The Cambridge handbook of situated cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Salomon, G. (Ed.) (1993). *Cogniciones distribuidas. Consideraciones psicológicas y educativas*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Sawyer, R. K. (Ed.) (2014). *The Cambridge handbook of the learning sciences*. Second Edition. Cambridge: Cambridge University Press.
- The National Academies of Sciences, Engineering, Medicine (2018). *How People Learn II. Learners, Contexts, and Cultures*. Committee on How People Learn II: The Science and Practice of Learning. Washington, D.C.: National Academy Press.

Enllaços web:

- Learning at the British Library
<http://www.bl.uk/learning.html>
- The International Society of the Learning Sciences
<http://www.isls.org/index.html>
- LIFE, Learning in Informal and Formal Environments
<http://www.life-slc.org/index.html>
- National Center on Universal Design for Learning
<http://www.udlcenter.org>